

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An tSraith Shóisearach, 2023

Scéim Mharcála

Gaeilge T2

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuilleanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Léiriú ginearálta ar ghnéithe cáilíochta.

Bá chóir an t-ábhar a chuirtear i láthair an scrúdaitheora a mheas faoi na critéir seo a leanas:

Fócas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir an cheist / an tasc a iarraidh air/uirthi a fhreagairt?

Smaointe: - Cén iarracht atá déanta smaointeoireacht dhomhain a chur in iúl, mar shampla ard-smaointeoireacht, castacht na smaointeoireachta, úrnuacht na smaointeoireachta, srl?

Forbairt: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir tuairimíocht dhomhain a phlé, ábhar spreagtha san áireamh?

Comhleanúnachas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir cloí leis an gceist / an tasc, agus an bhfuil eagar maith ciallmhar ar fhreagra scríofa, mar shampla ailt, camóga in úsáid, srl?

Léiriú: - Cé chomh líofa agus soiléir is atá teanga an iarrthóra? An bhfuil abairtí soiléire agus ciallmhara ann? An bhfuil botúin ghramadaí ann? Cén tuiscint atá léirithe maidir le feachtas teanga, tuiscint ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga? Srl.

Sainréim teanga: - An iarracht atá déanta ag an iarrthóir sainréim teanga chuí a úsáid / tuin / teanga fhoirmiúil – neamhfhoirmiúil a úsáid atá oiriúnach don tasc.

Cruthaitheacht: - An bhfuil cruthaitheacht atá oiriúnach don tasc le sonrú? Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir a mhachnamh agus scríbhneoireacht chruthaitheach a léiriú? Srl.

Litriú agus poncaíocht: - Cé chomh cruinn is atá litriú agus poncaíocht an iarrthóra?

Ní cóir pionós níos airde ná 10% den mharc iomlán atá leagtha síos do aon cheist ar bith a ghearradh mar gheall ar dhroch-Ghaeilge i gcás na ceiste sin. Ó am go chéile is féidir le hiarrthóirí roinnt bheag botún litrithe agus/nó poncaíochta a dhéanamh agus gan pionós ar bith a ghearradh orthu. Is cóir do scrúdaitheoirí caighdeán an stóir focal a úsáideann an t-iarrthóir a chur san áireamh. Ní dhéantar aon mheasúnú ar litriú ná ar phoncaíocht i gceisteanna ilrogha. Anuas air sin, ní ghearrtar aon phionós mar gheall ar dhroch-Ghaeilge ar scrípteanna a bhfuil an scéim mharcála mhodhnaithe le cur i bhfeidhm orthu.

Leibhéal na bhFreagraí	Na Gnéithe Cáilíochta
Ard	I bhfreagra an iarrthóra beidh: • Fócas leanúnach ar an gceist / tasc a bhfuiltear gafa leis • Smaointe léirithe atá úrnua, léirsteanach, ard-mhachnamhach, a thaispeánann cumas agus cruthaitheacht nuair is gá • Forbairt chumasach ar smaointe, agus úsáidfear ábhar tacaíochta go minic agus go cruinn • An t-eolas eagraithe go han-éifeachtach agus struchtúr ciallmhar soiléir air • Sainréim teanga atá ábhartha don tasc in úsáid go leanúnach agus an-tuiscint léirithe tríd síos • Teanga shaibhir curtha in iúl ar bhealach an-éifeachtúil agus líofa a léireoidh úsáid sciliúil, uaillmhianach teanga • Litriú, poncaíocht agus gramadach in úsáid ar chaighdeán an-ard • Saibhreas teanga le stór focal fairsing a léireoidh an-tuiscint ar an gceist.
Meán	I bhfreagra an iarrthóra beidh: • Fócas ó am go chéile ar an gceist / tasc a bhfuiltear gafa leis ach beidh an fócas imithe ar strae uaireanta freisin • Smaointe atá oiriúnach don tasc, machnamhach go maith agus cumas le sonrú • Roinnt forbartha déanta ar smaointe agus úsáidfear ábhar tacaíochta anois agus arís • Ord, eagar agus struchtúr réasúnta ann, mar shampla ailt, srl. – ach ní tríd síos • Teanga atá ábhartha don tasc in úsáid – ach ní tríd síos • Teanga mhaith in úsáid agus tuiscint mhaith curtha in iúl ar bhealach réasúnta soiléir agus ábalta, a léireoidh úsáid chiallmhar teanga • Litriú, poncaíocht agus gramadach in úsáid ar chaighdeán maith – ach gan a bheith saor ó locht • Stór focal dóthanach a léiríonn tuiscint mhaith ar an gceist.
Íseal	I bhfreagra an iarrthóra beidh: • Streachailt le freagra a thabhairt ar an gceist / tasc a bhfuiltear gafa leis, beidh go leor botún ann, beidh an freagra ag brath ar achoimre, ní léireofar tuiscint • Smaointe loma nach bhfuil soiléir, eolas nach mbaineann leis an tasc, beagán machnaimh déanta agus tuiscint lag léirithe • Fíor-bheagán forbartha déanta ar smaointe agus ní úsáidfear ábhar tacaíochta go cruinn, go minic ná ar chor ar bith • Easpa tuisceana ar eagar agus ar struchtúr na teanga, is minic go mbeidh an obair míshlachtmhar, mí-eagraithe agus doiléir • Teanga theoranta bhriste in úsáid, easpa feasachta ar chomhréir agus ar phatrúin na teanga, easnaimh bhunúsacha tríd síos • Teanga theoranta curtha in iúl ar bhealach doiléir • Litriú, poncaíocht agus gramadach in úsáid ar chaighdeán íseal – go leor lochtanna tríd síos • Stór focal teoranta le bearnaí móra agus botúin leanúnacha.

Grádú Gaeilge na Sraithe Sóisearaí

Grád	Raon %	Raon Marcanna
Gradam	≥90 go <100	243 go 270
Ard-Tuillteanas	≥75 go <90	203 go 242
Tuillteanas	≥55 go <75	149 go 202
Ghnóthaithe	≥40 go <55	108 go 148
Páirt-Ghnóthaithe	≥20 go <40	54 go 107
(Gan Ghrádú)	≥0 go <20	0 go 53

Siombailí Anótála	Cur Síos	Arna Léiriú
✓	Tic bán	Eolas bailí / ceart / ábhartha. Obair lena ngabhann fiúntas.
✗	Crosáil/X	Earráidí móra i struchtúir agus i gcomhréir na teanga. Eolas míchruinn
~~~~~	Líne chorrach chothrománach	Líne faoi earráid teanga/ghramadaí/litrithe
⋈	Líne chorrach cheartingearach	Leathanach bán/roinn bhán feicthe ag an scrúdaitheoir
NR/GF	Gan freagra	Níor freagraíodh an cheist
0	Freagra/eolas mícheart	Náid bronnta
SMM	Scéim mhodhnaithe Mharcála	Do iarrthóirí a bhfuil socruithe speisialta ceadaithe dóibh.

Treoracha

Tá **dhá** roinn sa pháipéar seo.

Roinn A	30 marc	Éisteacht	3 cheist
Roinn B	240 marc	Léamh, Ceapadóireacht agus Litríocht	7 gceist

Nóta don iarrthóir:

Freagair gach ceist.

Bíodh na freagraí i nGaeilge ach amháin nuair nach gá é sin.

Níl gach ceist ar cómharc. Luaitear líon na marcanna do gach ceist ag barr na ceiste.

Scríobh do chuid freagraí sna spásanna atá ar fáil dóibh sa leabhrán seo. Ní gá go mbainfeá úsáid as an spás ar fad atá ar fáil. Tá spás sa bhreis ar chúl an fhreagarleabhair.

Nóta don scrúdaitheoir:

Le linn na marcála ní mór chloí go dlúth leis an Scéim seo, le cibé leasuithe a dhéanfar uirthi ag an gComhdháil Mharcála, agus le cibé treoracha eile a thabharfar ag an gComhdháil nó ina dhiaidh sin.

Ní mór don scrúdaitheoir siombailí anótáilte a chur ar gach leathanach agus ar gach ceist agus focheist ar na scrípteanna.

Dírítear aird an Scrúdaitheora ar a bhfuil i gceist sna treoracha ar **lch.19** den cháipéis seo maidir le hiarrthóirí a bhfuil socruithe réasúnta ceadaithe dóibh.

Ceist 1

(15 mharc)

Cloisfidh tú píosa cainte sa cheist seo. Cloisfidh tú an píosa cainte **faoi dhó**. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis na chéad éisteachta agus tar éis an dara héisteacht.

- (a) Cá bhfuil Seán ina chónaí?

Corcaigh / cathair chorcaí / contae Chorcaí / lasmuigh de chathair Chorcaí / faoin tuath. = 3 mharc

- (b) Scríobh síos **dhá** phointe eolais faoi dheirfiúr Sheáin.

Cáit is ainm di / tá sí fiche bliain d'aois / is imreoir haca í / imríonn sí le foireann na hÉireann.

= 3 + 3 = 6 mharc

- (c) Cén spórt a bhfuil suim mhór ag Seán ann?

Snámh = 3 mharc

- (d) Cad ba mhaith le Seán a dhéanamh lá éigin?

Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Dul chuig an linn snámha ar a sé a chlog ar maidin

☐

Haca a imirt le foireann na hÉireann sna Cluichí Oilimpeacha

☐

Snámh ar son na hÉireann sna Cluichí Oilimpeacha

☒ = 3 mharc

Ceist 2**(15 mharc)**

Cloisfidh tú píosa nuachta sa cheist seo. Cloisfidh tú an píosa nuachta **faoi dhó**. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis na chéad éisteachta agus tar éis an dara héisteacht.

- (a)** Cén aois í Róise Bean Uí Néill inniu?

Céad bliain d'aois / 100 = **3 mharc**

- (b)** Cé a sheol an litir speisialta chuig Róise Bean Uí Néill?

Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

A cuid páistí ☐

A cuid garpháistí ☐

Uachtarán na hÉireann ☒ = **3 mharc**

- (c)** Cá háit a bhfuil Róise Bean Uí Néill ina cónaí?

Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Lena páistí i Meiriceá ☐

Lena garpháistí san Astráil ☐

Ar Árainn Mhór, i gCo. Dhún na nGall ☒ = **3 mharc**

- (d)** Cé mhéad garpháiste atá ag Róise?

Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Ceathrar ☐

Deichniúr ☒ = **3 mharc**

Céad ☐

- (e)** Cad a bheidh ar siúl i halla an phobail anocht.

Cóisir. = **3 mharc**

Ceist 3**(15 mharc)**

Cloisfidh tú comhrá sa cheist seo. Cloisfidh tú an comhrá **faoi dhó**. Cloisfidh tú an comhrá ó thús deireadh an chéad uair. Ansin cloisfidh tú ina **dhá** mhír é. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis gach míre díobh.

Mír 1

- (a) Cad air a raibh Síle ag féachaint ar an teilifís?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Ar scannán

☐Ar réamhaisnéis na haimsire ☒ = **3 mharc**

Ar Thír na nÓg

☐

- (b) Tabhair pointe **amháin** eolais faoin aimsir anocht.

Níl cuma rómhaith ar chúrsaí / sa tuaisceart agus san iarthar a bheidh an aimsir is measa / beidh gaoth láidir ann / beidh báisteach throm ann.

3 mharc**Mír 2**

- (c) Cá rachaidh Síle agus a cairde anocht?

Ag rince/Tír na nÓg/Amach lena cairde/amach = **3 mharc**

- (d) Tabhair **dhá** phointe eolais faoi Thír na nÓg.

Bíonn craic ann / bíonn an t-atmaisféar go maith / bíonn rince ann. **3 + 3 = 6 mharc**

Ceist 4

(65 marc)

Léigh an sliocht thíos agus freagair na ceisteanna ar fad a ghabhann leis.

Iontais na Mara

Tá staidéar déanta ar thart faoi 240,000 iasc, ainmhí agus planda atá ina gcónaí sna farraigí ar fud an domhain. Mar sin féin, ceaptar go bhfuil suas le 2 mhilliún eile ann nach bhfuil ar eolas againn fós. Is fíor gur éirigh le heolaithe daoine a chur ar an ngealach agus feithicil a thiomáint ar Mhars, ach níl mórán staidéir déanta fós ar an trí cheathrú de dhroim an domhain atá faoin bhfarraige. Is ceantair iad na farraigí atá domhain agus dorcha agus níl sé éasca ná sábháilte cuid díobh a fhiosrú.

1. Ach tá ainmhí mara amháin ann atá ina ábhar iontais le fada an lá. Is é an t-ochtapas an t-ainmhí sin agus tá sé ina chónaí sna farraigí ar fud an domhain. Tagann an focal ‘ochtapas’ ón nGréigis, ‘oktō’ (ocht) agus ‘pous’ (cos). Ceithre phéire cos atá ar an ochtapas agus tá sé ábalta smaoineamh lena chuid cos. Cé go bhfuil inchinn an ochtapais i lár a choirp, tá dhá thrian dá chuid néarón sna cosa aige. Ciallaíonn sé sin gur féidir leis na cosa a bheith ag obair go neamhspleách ar an inchinn nuair a bhíonn sé á chosaint féin nó ag seilg. Tá an t-ochtapas in ann cos nua a fhás fiú amháin má chailleann sé ceann acu nuair a bhíonn sé faoi ionsaí ag ainmhí eile.

2. Tá a lán buanna ag an ochtapas. Tá a chorp chomh bog sin gur féidir leis é féin a bhrú trí pholl chomh beag le 2.5 cm trasna. Ach tá gob géar cruath air a úsáideann sé le portáin a bhriseadh agus a ithe. Is féidir leis siúl ar na cosa deiridh ar thóin na farraige agus blaosc cnó cócó a iompar leis chun teach a dhéanamh de. Tá sé ábalta dath a choirp a athrú go han-tapa agus dath buí, oráiste, dearg, donn nó dubh a chur air féin. Chomh maith leis sin, tá trí chroí aige agus tá fuil ghorm ann. Is féidir leis dul i bhfolach ar éisc mhóra ar nós siorcanna agus eile nuair a scaoileann sé dúch gorm leo chun iad a chur trína chéile.

3. Chaith an scannánóir Craig Foster bliain ag snámh le hochtapas san Afraic Theas. Rinne sé an scannán *My Octopus Teacher* (2021) a thaispeánann an mhuinín agus an cairdeas álainn a d’fhás idir é féin agus an t-ochtapas. Is léir gur cleasaí cliste é an t-ochtapas. Sa scannán feicimid an t-ochtapas ag súgradh le Foster agus ina luí ar a ucht. Ligeann sé do Foster féachaint air ag seilg agus ag ithe. Feicimid an t-ochtapas ag iompar sliogán chun é féin a choinneáil slán. Lá amháin bhí siorc ag iarraidh an t-ochtapas a ionsaí. Ghreamaigh an t-ochtapas é féin de dhroim an tsiorca sa chaoi is nach mbeadh an siorc ábalta greim a fháil air ná é a ithe. Is cleasaí cliste é an t-ochtapas gan dabht!

Ochtapas san fharraige

Blaosc cnó cócó

Siorcann

(a) Cé mhéad iasc, ainmhí agus planda a bhfuil staidéar déanta orthu sna farraigí? (Alt 1)
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

240,000	☒	= 6 mharc
2 mhilliún	☐	
2,400	☐	

- (b) Tabhair **dhá** phointe eolais faoin gcineál ceantair iad na farraigí. (Alt 1) = 6 + 6 = 12 mharc
Tá siad domhain / tá siad dorcha / níl sé éasca iad a fhiosrú / Níl sé sábháilte iad a fhiosrú.
- (c) Cá bhfuil an t-ochtapas ina chónaí? (Alt 2) = 6 mharc
Tá an t-ochtapas ina chónaí sna farraigí ar fud an domhain.
- (d) Scríobh síos **dhá** rud faoi chosa an ochtapais? (Alt 2) = 6 + 6 = 12 mharc
Ceithre phéire cos atá ar an ochtapas / tá sé ábalta smaoineamh lena chuid cos / tá dhá thríán dá chuid néarón sna cosa aige / is féidir leis na cosa a bheith ag obair go neamhspleách ar an inchinn / tá sé in ann cos nua a fhás.
- (e) Tabhair **dhá** cheann de na buanna atá ag an ochtapas. (Alt 3) = 6 + 6 = 12 mharc
Is féidir leis é féin a bhrú trí pholl chomh beag le 2.5 cm trasna / tá gob géar crua air a úsáideann sé le portáin a bhriseadh agus a ithe / is féidir leis siúl ar na cosa deiridh ar thóin na farraige / is féidir leis blaosc chró cócó a iompar leis chun teach a dhéanamh de / tá sé ábalta dath a choirp a athrú go han tapa / is féidir leis dath buí, oráiste, dearg, donn nó dubh a chur air féin / is féidir leis dul i bhfolach ar éisc mhóra ar nós siorcanna agus eile / is féidir leis dúch gorm a scaoileadh le éisc eile chun iad a chur trína chéile.
- (f) Tabhair **dhá** phointe eolais as a léiríonn gur cleasaí cliste é an t-ochtapas? (Alt 4) = 6 + 6 = 12 mharc
Rinneadh scannán faoi / bhí muinín agus cairdeas idir Foster agus an t-ochtapas / feicimid an t-ochtapas ag súgradh le Foster / é ina luí ar a ucht / ligeann sé do Foster féachaint air ag seilg agus ag ithe / feicimid an t-ochtapas ag iompar sliogán chun é féin a choinneáil slán / ghreamaigh an t-ochtapas é féin de dhroim an tsiorca sa chaoi is nach bhféadfadh an siorc greim a fháil air ná é a ithe.
- (g) An bhfuil aon suim agat féin i gcúrsaí farraige nó mara? Tabhair fáth **amháin** le do fhreagra. = 1 + 4 = 5 mharc
*Tá / Níl ...
 Fáth ar bith ciallmhar*

Ceist 5**(40 marc)**

Ainmnigh úrscéal nó dráma ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air le linn do chúrsa. Ní mór teideal an úrscéil/an dráma sin agus ainm an údair a scríobh síos go cruinn.

Teideal an úrscéil/an dráma: = **1 mharc**   Ainm an údair: = **1 mharc**

(a) Cad é príomhthéama an úrscéil/an dráma? = **4 mharc**

(b) Déan cur síos gairid ar eachtra mhór **amháin** san úrscéal/sa dráma.

N.B. Léirigh pointí agus eolas cruinn trí tic agus cuir _____ mar is cóir.)

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 12 marc
Ard	• Luann an t-iarrthóir eachtra agus déanann sé cur síos ar eachtra sin. • Eachtra luaite / Plé maith ar an eachtra / Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don úrscéal / Smaointe forbartha go maith • Cumas maith maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	12 -10
Meán	• Eachtra luaite nó tagairt do eachtra / Achoimre ar eachtra • Gan mórán tagairtí don úrscéal / larracht smaointe a fhorbairt • Cumas measartha maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	9 - 7
Íseal	• larracht ar eachtra a lua / larracht ar achoimre ar eachtra • larracht ar achoimre ar an úrscéal / Eolas bearnach, míchruinn, lochtach • Cumas lag maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	6- 3

(c) Déan cur síos gairid ar an gcarachtar is fearr leat féin san úrscéal/sa dráma. Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 14 marc
Ard	• Déanann an t-iarrthóir cur síos ar charachtar. • Carachtar luaite + cur síos déanta • Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don úrscéal/dráma • Smaointe forbartha go maith • Cumas maith maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	14 - 11
Meán	• Iarracht carachtar a lua + iarracht ar chur síos ar charachtar • Tuiscint réasúnta léirithe • Tagairtí loma don úrscéal /dráma • Smaointe laga • Gan mórán tagairtí don úrscéal/dráma • Cumas measartha maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	10 - 7
Íseal	• Iarracht ar achoimre ar an úrscéal/an dráma • Eolas bearnach nó míchruinn nó lochtach ar charachtar • Cumas lag maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	6 - 3

(d) Cé acu sásta nó míshásta atá tú le críoch an úrscéil/an dráma? Tabhair fáth **amháin** le do fhreagra.

Freagra = 2   Fáth = 6

Forbairt maith ar an gcúis	Forbairt réasúnta ar an gcúis	Forbairt lag ar an gcúis
6-5	4-3	2-1

(Ar laethanta saoire nó ag an trá)

(Ag ceolchoirm nó ag cóisir le mo chairde)

Bhí tú i láthair ag ceann **amháin** díobh seo thuas. Scríobh alt i do dhialann faoi sin. San alt luaigh:

- pointe **amháin** eolais faoin áit a raibh tú
- an t-atmaisféar
- pointe **amháin** faoi dhuine eile ann
- rud **amháin** nár thaitin leat
- rud **amháin** maith a tharla
- pointe **amháin** eile.

N.B: (Taispeáin tic do gach pointe agus mar is cóir)

Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 50 marc
Ard	• Scríobhann an t-iarrthóir alt i ndialann bunaithe ar na pointí atá luaite. • Fócas maith / Ábhar úrnua / smaointe cliste • 5/6 phointe forbartha go maith • Tuiscint mhaith ar sainréim teanga áititheach • Soiléireacht agus léiriú cumasach / líofacht, éagsúlacht • Scríbhneoireacht eagraithe go maith • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocail, srl.) ar chaighdeán ard.	50 - 44
Meán	• Cuid den fócas caillte / Ábhar cuí / smaointe reasúnta • Forbairt theoranta ar 3/6 phointe • Teanga atá saghas ábhartha don tasc • Réasúnta soiléir ach lochtanna le sonrú • Scríbhneoireacht eagraithe de shaghas • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocail, srl.) in úsáid ar chaighdeán réasúnta.	43 - 25
Íseal	• Ag streachailt leis an bhfócas, ní soiléir go tuigeadh an cheist • Iarracht forbairt a dhéanamh ar 1/6 phointe • Smaointe loma le fíor bheagán forbairt • Mí néata, mí eagraithe agus doiléir • Teanga theoranta bhriste • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocail, srl.) ar chaighdeán íseal • Stór focal theoranta le bearnaí móra agus botúin leanúnach.	24 - 5

Ceist 7**(10 marc)**

Léigh an t-alt thíos dar teideal *Paul Conroy, Ambasadóir Gaeilge CLG 2022*, atá ar fáil ar www.gaa.ie. Feicfidh tú go bhfuil bearnaí sa téacs. Lión na bearnaí leis an bhfocal as an liosta thíos is dóigh leat atá ceart. Bí cúramach, tá **dhá** fhocal ann nach bhfuil le húsáid ar chor ar bith.

Tá Paul Conroy ag imirt **le** foireann shinsir pheile na Gaillimhe. Bhí Paul Conroy **mar**[✓] Ambasadóir na Gaeilge ag Cumann Lúthchleas Gael do 2022. Rugadh agus tógadh Paul le Gaeilge i gcathair **na**[✓] Gaillimhe. Tá Paul sínte **i**[✓] saol na Gaeilge. Tá an Ghaeilge fite fuaite i saol oibre **agus**[✓] pearsanta Paul. Bíonn sé ag **labhairt**[✓] Gaeilge chuile lá agus bíonn sé ag múineadh Gaeilge freisin.

i	agus	nó	bheirt
mar	labhairt	le	sé

✓ X 2 = 10 marc

Ceist 8

(25 marc)

Ainmnigh gearrscéal ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air.

Ní mór teideal an ghearrscéil sin agus ainm an údair a scríobh síos go cruinn.

Teideal an ghearrscéil: = **1 mharc**   Ainm an údair: = **1 mharc**

(a) Déan cur síos gairid ar phlota an ghearrscéil nó ar shuíomh an ghearrscéil.

N.B. Léirigh pointí agus eolas cruinn trí tic agus cuir _____ mar is cóir.)

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 15 marc
Ard	• Déanann an t-iarrthóir cur síos ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil. • Plé maith ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil • Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don ghearrscéal • Smaointe forbartha go maith • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocal, srl.) ar chaighdeán ard.	15 - 12
Meán	• Achoimre ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil • Plé réasúnta ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil • Insint lom ar an ngearrscéal • Beagán tuiscint le sonrú • Gan mórán tagairt don ghearrscéal • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocal, srl.) ar chaighdeán réasúnta.	11 - 8
Íseal	• Iarracht ar achoimre ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil • Cur síos lag ar an ngearrscéal • Eolas bearnach nó míchruinn nó lochtach • Litriú, poncaíocht agus gramadach (aimsirí na mbriathra, séimhiú, urú, an chlaoninsint, réamhfhocail, díochlaontaí na n-ainmfhocal, srl.) ar chaighdeán réasúnta.	7 - 4

(b) Ar thaitin an gearrscéal seo leat féin? Tabhair cúis **amháin** le do fhreagra.

Freagra = **2**   Cúis = **6**

Forbairt maith le fáth an mhairc	Forbairt réasúnta le fáth an mhairc	Forbairt lag le fáth an mhairc
6 - 5	4 - 3	2 - 1

- (a) Tá trí fhocal i gcló trom i ngach ceann de na habairtí thíos. Tá ceann **amháin** de na focail sin ceart. Cuir ciorcal timpeall an fhocail **amháin** sin is dóigh leat atá ceart. Tá **(1)** déanta mar shampla duit.

- (1) Tá *An Cailín Ciúin* bunaithe ar an ngearrscéal **(Béarla)** / **Bhéarla** / **mBéarla** Foster.
- (2) Is í an t-aisteoir **óig** / **óga** / **(óg)** Catherine Clinch atá sa phríomhpháirt.
- (3) **Taitnithe** / **(Thaitin)** / **Taitneamh** *An Cailín Ciúin* le daoine sa bhaile agus i gcéin.
- (4) Tugadh ardmholadh **do** / **(don)** / **den** scannán, *An Cailín Ciúin*.
- (5) Bronnadh ocht **(ngradam)** / **ghradam** / **gradaim** IFTA ar *An Cailín Ciúin*.
- (6) Tá breis is €1 milliún déanta sna **bpictiúrlanna** / **phictiúrlanna** / **(pictiúrlanna)** ag *An Cailín Ciúin*.

✓ X 1 = 5 mharc

- (b) Luaigh an scannán Gaeilge nó Béarla is fearr leat féin. Tabhair fáth **amháin** le do rogha.

Scannán = 2

Fáth = 3

Cur síos maith ar an bhfáth	Cur síos réasúnta ar an bhfáth	Cur síos lag ar an bhfáth
3	2	1

Roghnaigh dán/amhrán ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air.
Ní mór teideal an dáin/an amhráin sin agus ainm an té a chum a scríobh síos go cruinn.

Teideal an dáin/an amhráin: **1 marc** Ainm an duine a chum: **1 marc**

(a) Déan cur síos gairid ar **dhá** íomhá sa dán/san amhrán a thaitníonn leat.

N.B. Léirigh pointí agus eolas cruinn trí tick agus cuir _____ mar is cóir.)

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 16 marc
Ard	• Déanann an t-iarrthóir cur síos ar dhá íomhá. • 2 íomhá luaite / cur síos maith ar an 2 íomhá / Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don dán/amhrán / Smaointe forbartha go maith • Cumas maith maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	8 - 7 (1) 8 - 7 (2)
Meán	• Íomhá luaite nó tagairt do íomhá / Achoimre ar íomhá • Gan mórán tagairtí don dán/amhrán / Iarracht smaointe a fhorbairt • Cumas measartha maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	6 - 5 (1) 6 - 5 (2)
Íseal	• Iarracht ar íomhá a lua / Iarracht ar achoimre ar íomhá • Iarracht ar achoimre ar an dán/amhrán / Eolas bearnach, míchuinn, lochtach • Cumas lag maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga gramadach / comhréir, struchtúr / briathra / ainmfhocail / aimsirí / litriú / poncaíocht.	4 - 2 (1) 4 - 2 (2)

(b) Déan cur síos gairid ar mhothúchán **amháin** a spreagann an dán/an t-amhrán ionat féin.

Mothúchán = **2** Cur síos = **5**

Forbairt maith ar an gcur síos	Forbairt réasúnta ar an gcur síos	Forbairt lag ar an gcur síos
5 - 4	3	2 - 1

SOCRUITHE RÉASÚNTA – Scéim Mhodhnaithe

Tá roinnt leasuithe ar an **Scéim Mharcála** le cur i bhfeidhm i gcás iarrthóirí a bhfuil socruithe speisialta, i gcás na marcála, ceadaithe ag **Coimisiún na Scrúduithe Stáit** dóibh agus a bhfuil **réiltíní** in aice lena scrúduimhreacha ar na **Leatháin Mharcála**.

Cuirtear Scéim Mharcála Mhodhnaithe (SMM) i bhfeidhm ar an obair a chuireann iarrthóirí isteach ar deonaíodh ceann amháin nó níos mó de na socruithe seo a leanas dóibh:

- Úsáid gléas taifeadta
- Úsáid próiseálaí focal
- Úsáid scríobhaí
- Tarscaoileadh maidir le litriú agus le gnéithe áirithe den ghramadach

Déantar measúnú ar Chruinneas Gaeilge na n-iarrthóirí sin a mbaineann an Scéim Mharcála Mhodhnaithe leo as a máistreacht ar chruinnúsáid ghnéithe ainmnithe den ghramadach. Ní chuirtear botúin litrithe san áireamh.

Caithfear na gnéithe ainmnithe seo a leanas a chur san áireamh agus marc as Gaeilge á mheas agus á bhronnadh ar an iarracht: Comhréir chruinn, Cruinnúsáid na Copaile, Cruinnúsáid aimsirí na mbriathra, Cruinnúsáid na réamhfhocal...

Ní chuirtear na gnéithe seo a leanas den ghramadach san áireamh agus marc don Ghaeilge á mheas agus á bhronnadh ar an iarracht: litriú, úsáid an úraithe, úsáid an tséimhithe, aontú ainmfhocal is aidiachtaí...

Níor chóir duit líne a chur faoi bhotúin litriú, faoi bhotúin phoncaíochta ná faoi bhotúin ghramadaí.

N.B. Cuir siombail anótáilte **SMM** ar leathanach a haon an fhreagarleabhair.

Léiriú ginearálta ar ghnéithe cáilíochta (Modhnaithe)

Bá chóir an t-ábhar a chuirtear i láthair an scrúdaitheora a mheas faoi na critéir ar seo a leanas:

Fócas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir an cheist / an tasc a fiafraíodh dó/di a fhreagairt?

Smaointe: - Cén iarracht atá déanta smaointeoireacht dhomhain a chur in iúl, ard-smaointeoireacht, castacht na smaointeoireachta, úrnuaight na smaointeoireachta?

Forbairt: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir tuairimíocht dhomhain a phlé, ábhar spreagtha san áireamh?

Comhleanúnachas: - Cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir cloí leis an gceist / an tasc agus an bhfuil eagar maith ciallmhar ar fhreagra scríofa, ailt, camóga a úsáid srl.

Léiriú: - Cé chomh líofa agus soiléir atá teanga an iarrthóra? An bhfuil abairtí soiléire agus ciallmhara ann, an bhfuil botúin ghramadaí ann. Cén tuiscint atá léirithe maidir le feacht teanga, tuiscint ar phatrúin agus ar chomhréir na teanga?

Sainréim teanga: - An iarracht atá déanta ag an iarrthóir sainréim teanga chuí a úsáid / tuin / teanga fhoirmiúil – neamhfhoirmiúil a úsáid atá oiriúnach don tasc.

Cruthaitheacht: - An bhfuil cruthaitheacht atá oiriúnach don tasc le sonrú, cén iarracht atá déanta ag an iarrthóir a mhachnamh agus scríbhneoireacht chruthaitheach a léiriú?

Ceist 1: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 2: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 3: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 4: Níl aon phionós ar bhotúin sa litriú, poncaíocht easnamhach ná easpa cruinnis sa ghramadach.

Ceist 5

(40 marc)

Ainmnigh úrscéal ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air le linn do chúrsa.

Ní mór teideal an úrscéil sin agus ainm an údair a scríobh síos go cruinn.

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

Teideal an úrscéil: = **1 mharc**   Údar an úrscéil: = **1 mharc**

(a) Cad é príomhthéama an úrscéil/an dráma? = **2 mharc**

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 12 marc
Ard	• Luann an t-iarrthóir eachtra agus déanann sé cur síos ar eachtra sin. • Eachtra luaite / Plé maith ar an eachtra / Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don úrscéal / Smaointe forbartha go maith	12 - 10
Meán	• Eachtra luaite nó tagairt do eachtra / Achoimre ar eachtra • Gan mórán tagairtí don úrscéal / Iarracht smaointe a fhorbairt	9 - 7
Íseal	• Iarracht ar eachtra a lua / Iarracht ar achoimre ar eachtra • Iarracht ar achoimre ar an úrscéal / Eolas bearnach, míchruinn, lochtach	6 - 3

(c) Déan cur síos gairid ar an gcarachtar is fearr leat féin san úrscéal/sa dráma.

Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 14 marc
Ard	• Déanann an t-iarrthóir cur síos ar charachtar. • Carachtar luaite + cur síos déanta • Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don úrscéal/dráma • Smaointe forbartha go maith	14 - 11
Meán	• Iarracht carachtar a lua + iarracht ar chur síos ar charachtar • Tuiscint reásúnta léirithe • Tagairtí loma don úrscéal /dráma • Smaointe laga • Gan mórán tagairtí don úrscéal • Cumas measartha maidir leis na príomhghnéithe de cheart na teanga	10 - 7
Íseal	• Iarracht ar achoimre ar an úrscéal/an dráma • Eolas bearnach nó míchruinn nó lochtach	6 - 3

(d) Cé acu sásta *nó* míshásta atá tú le críoch an úrscéil/an dráma? Tabhair fáth **amháin** le do fhreagra.

Freagra = **2**   Fáth = **6**

Forbairt maith ar an gcúis	Forbairt réasúnta ar an gcúis	Forbairt lag ar an gcúis
6-5	4-3	2-1

(Ar laethanta saoire nó ag an trá)

(Ag ceolchoirm nó ag cóisir le mo chairde)

Bhí tú i láthair ag ceann **amháin** díobh seo thuas. Scríobh alt i do dhialann faoi sin. San alt luaigh:

- pointe **amháin** eolais faoin áit a raibh tú
- an t-atmaisféar
- pointe **amháin** faoi rud eile ann
- rud **amháin** nár thaitin leat
- rud **amháin** maith a tharla
- pointe **amháin** eile.

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

Moltar an measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 50 marc
Ard	• Scríobhann an t-iarrthóir alt i ndialann bunaithe ar na pointí atá luaite. • Fócas maith / Ábhar úrnua / smaointe cliste • 5/6 phointe forbartha go maith • Tuiscint mhaith ar sainréim teanga áititheach • Soiléireacht agus léiriú cumasach / líofacht, éagsúlacht • Scríbhneoireacht eagraithe go maith.	50 - 44
Meán	• Cuid den fócas caillte / Ábhar cuí / smaointe reasúnta • Forbairt theoranta ar 3/6 phointe • Teanga atá saghas ábhartha don tasc • Réasúnta soiléir ach lochtanna le sonrú • Scríbhneoireacht eagraithe de shaghas.	43 - 25
Íseal	• Ag streachailt leis an bhfócas, ní soiléir go tuigeadh an cheist • Iarracht forbairt a dhéanamh ar 1/6 phointe • Smaointe loma le fíor bheagán forbairt • Mí néata, mí eagraithe agus doiléir • Teanga theoranta bhriste • Stór focal theoranta le bearnaí móra agus botúin leanúnach.	24 - 10

Ceist 7: (a) Mar an gcéanna leis an gnáth scéim.

Ceist 8**(25 marc)**

Ainmnigh gearrscéal ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air.
 Ní mór teideal an ghearrscéil sin agus ainm an údair a scríobh síos go cruinn.

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

Teideal an ghearrscéil: = **1 mharc**   Ainm an údair: = **1 mharc**

(a) Déan cur síos gairid ar phlota an ghearrscéil *nó* ar shuíomh an ghearrscéil.

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 15 marc
Ard	• Déanann an t-iarrthóir cur síos ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil. • Plé maith ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil • Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don ghearrscéal • Smaointe forbartha go maith.	15 - 12
Meán	• Achoimre ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil • Plé réasúnta ar phlota nó ar shuíomh an ghearrscéil • Insint lom ar an ngearrscéal • Beagán tuiscint le sonrú • Gan mórán tagairt don ghearrscéal.	11 - 8
Íseal	• Iarracht ar achoimre ar an ngearrscéal • Cur síos lag ar an ngearrscéal • Eolas bearnach nó míchruinn nó lochtach.	7 - 4

(b) Ar thaitin an gearrscéal seo leat féin? Tabhair cúis **amháin** le do fhreagra.

Freagra = **2**   Cúis = **6**

Forbairt maith le fáth an mhairc	Forbairt réasúnta le fáth an mhairc	Forbairt lag le fáth an mhairc
6 - 5	4 - 3	2 - 1

Ceist 9:

(a) Mar an gcéanna leis an ngnáth Scéim Mharcála.

(b) Luaigh an scannán Gaeilge *nó* Béarla is fearr leat féin. Tabhair fáth **amháin** le do rogha.

Scannán = **2**

Fáth = **3**

Cur síos maith ar an bhfáth	Cur síos réasúnta ar an bhfáth	Cur síos lag ar an bhfáth
3	2	1

Ceist 10**(25 marc)**

Roghnaigh *dán/amhrán* ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air.

Ní mór teideal an dáin/an amhráin sin agus ainm an duine a chum a scríobh síos go cruinn.

* **Níor chóir duit** litriú, poncaíocht ná gramadach a chur san áireamh nuair atá tú ag tabhairt barúil faoin gceist seo ach cuir na gnéithe ainmnithe de Chruinnúsaid na Gaeilge san áireamh.

Teideal an dáin/an amhráin: **1 marc**

Ainm an duine a chum: **1 marc**

(a) Déan cur síos gairid ar **dhá** íomhá sa dán/san amhrán a thaitníonn leat.

N.B. Léirigh pointí agus eolas cruinn trí tick agus cuir _____ mar is cóir.)

Caighdeán an fhreagra	Léiriú:	Réimse marc 16 mharc
Ard	• Déanann an t-iarrthóir cur síos ar dhá eachtra. • 2 Íomhá luaite / Plé maith ar an 2 íomhá / Tuiscint shoiléir léirithe • Tagairtí maithe don dán/amhrán / Smaointe forbartha go maith.	8 - 7 (1) 8 - 7 (2)
Meán	• Íomhá luaite nó tagairt do íomhá / Achoimre ar íomhá • Gan mórán tagairtí don dán/amhrán / Iarracht smaointe a fhorbairt.	6 - 5 (1) 6 - 5 (2)
Íseal	• Iarracht ar íomhá a lua / Iarracht ar achoimre ar íomhá • Iarracht ar achoimre ar an dán/amhrán / Eolas bearnach, míchruinn, lochtach.	4 - 2 (1) 4 - 2 (2)

(b) Déan cur síos gairid ar mhothúchán **amháin** a spreagann an dán/an t-amhrán ionat féin.

Mothúchán = **2** Cur síos = **5**

Forbairt maith ar an gcur síos	Forbairt réasúnta ar an gcur síos	Forbairt lag ar an gcur síos
5 - 4	3	2 - 1

Aguisín 2

Cuirtear marc coigeartaithe i bhfeidhm ar iarracht an iarrthóra i gceist 5, i gceist 8 agus i gceist 10.

(1) Ábhar dualgais don Ghaeilge sa tSraith Shóisearach.

Tá na téacsanna dualgais do 2023 leagtha síos in Imlitir 0036/2018. Má tá aon amhras ar an scrúdaitheoir faoi bhailíocht na dtéacsanna sna hiarrachtaí, sna ceisteanna thíos, téigh i gcomhairle le do scrúdaitheoir comhairleach faoi sin. Má baineadh úsáid as téacsanna nach bhfuil luaite mar ábhar dualgais i gCeist 5, i gCeist 8 agus i gCeist 10 ba chóir marc iomlán an iarrthóra sa cheist/sna ceisteanna sin a laghdú (-50%).

(2) Má tharlaíonn gur úsáid an t-iarrthóir an seánra mícheart i gCeist 5, i gCeist 8 agus i gCeist 10 ba chóir marc iomlán an iarrthóra sa cheist/sna ceisteanna sin a laghdú (-50%).

N.B. Déan an ríomh ar pháipéar le do thoil agus cuir isteach an marc ceart / coigeartaithe ar RM Assessor.

Téacs don Chluastuiscint

Ceist 1

Is mise Seán Ó Sé. Cónaím faoin tuath thart ar thrí mhíle lasmuigh de chathair Chorcaí. Is breá liom Corcaigh. Táim sé bliana déag d'aois. Tá deirfiúr amháin agam. Cáit is ainm di agus tá sí fiche bliain d'aois. Is imreoir haca í agus imríonn sí le foireann na hÉireann. Tá suim mhór agam féin sa snámh. Téim ag traenáil le mo chlub snámha gach maidin ar a sé a chlog. Tugann mo mham síob dom go dtí an linn snámha. Tá súil agam snámh ar son na hÉireann sna Cluichí Oilimpeacha lá éigin!

Ceist 2

Tá Róise Bean Uí Néill céad bliain d'aois inniu! Fuair Róise litir speisialta ó Uachtarán na hÉireann ag déanamh comhghairdis léi ar an lá speisialta seo. Rugadh Róise ar Árann Mhór i gContae Dhún na nGall agus is ann atá cónaí uirthi ó shin. Ceathrar páistí agus deichniúr garpháistí atá ag Róise. Tá siad scaipthe ar fud an domhain, i Meiriceá, i gCeanada agus san Astráil. Ach beidh gach duine acu ag cóisir mhór Róise i halla an phobail anocht chun a breithlá a cheiliúradh léi.

Ceist 3

- Eibhlín: Haigh a Shíle. An bhfuil tú ag dul amach anocht?
Síle: Níl mé róchinnte a Eibhlín. Bhí mé ag féachaint ar réamhaisnéis na haimsire agus níl cuma rómhaith ar chúrsaí.
Eibhlín: Sa tuaisceart agus san iarthar a bheidh an aimsir is measa anocht ceapaim. Beidh gaoth láidir ann agus báisteach throm.
Síle: Tá sé chomh maith dúinn sa deisceart dul amach ar feadh tamaill, mar sin.

Mír 2

- Eibhlín: Cé acu ab fhearr leat, dul chuig scannán nó dul ag rince?
Síle: B'fhearr liom dul ag rince.
Eibhlín: Tá Mairéad agus a cairde ag bualadh isteach chugam thart ar a seacht.
Síle: Rachaidh muid ar aghaidh ansin go dtí Tír na nÓg. Bíonn craic mhaith ann de ghnáth agus bíonn an t-atmaisféar go maith.
Eibhlín: Slán go fóill.

